

Panium - Nọmba Itoolu

Ahịrị Nke Anọ

Jeff Pippenger

2025-04-01

Eze nke ndịda ga-ewekwa iwe nke ukwu, ọ ga-apukwa iluso ya ọgụ, ya bụ, eze nke ugwu; ọ ga-achịkotakwa oké igwe mmadụ; ma a ga-enyefe igwe mmadụ ahụ n'aka ya. Ma mgbe o wepụsiri igwe mmadụ ahụ, obi ya ga-ebuli elu; ọ ga-adakwa otutu iri puku mmadụ n'ala: ma nke a agaghị eme ka ọ sie ike. Daniel 11:11, 12.

Amaokwu nke iri na otu na nke iri na abuo na-akowa mmeri Putin meriri Ukraine na Njiko Europe, na ihe sochirinụ na nsonaazu dakwasiri Putin mgbe mmeri ya n'Agha Ukraine gasiri, dika Ptolemy nochiri anya ya n'emeriri ya na Raphia na 217 BC na odida ya n'amaokwu nke iri na abuo. Isiokwu di n'amaokwu ndi a bu ibili na odida nke eze nke ndida.

Ruo n'oke a, isiokwu ndi ahụ na-achoputa isi ntunyere ndi bu isi nke ahiri amuma nke isi nke iri na otu. Amaokwu nke iri na otu choro ntakiri oge ozo tupu anyi agaa n'ihu n'isi ahụ. Daniel isi nke iri na otu, amaokwu nke iri na otu, kwekoro na Mkpughe isi nke iri na otu, amaokwu nke iri na otu.

Ma mgbe ubochi ato na okara gasiri, Mmuo nke ndu sitere n'aka Chineke batara n'ime ha, ha wee guzo oto n'ukwu ha; oké egwu wee dakwasiri ndi huru ha. Mkpughe 11:11.

N'afọ 2023, ndi ama abuo ahụ nke anu ohia ahụ si n'olulu omimi gburu, guzoro n'elu ukwu ha. Ama nke mpi Republican malitere n'afọ 2015 site n'okwa okwa Donald Trump na ọ ga-agba oso maka ochichi onyeisi ala, ma n'afọ 2020 dragon ahụ, nke ndi globalists no n'ụwa nochiri anya ya, na ndi globalists ndi bu Democratic party n'otu na ndi globalists nke Republican party (RINO's), zuru ntuli aka ahụ ma tinye Joe Biden n'uche, si otu a gbuo Donald Trump n'okporo ama. E gburu mpi Protestant, nke oru ozi Future for America nochiri anya ya, site n'igbasa amuma ezighi ezi nke kowara mwakpo Islam ga-awakpo Nashville. N'afọ 2023, e mere ka mpi Republican na Protestant ha abuo bilie ozo. Amaokwu nke iri na otu na-akowa mmalite nke Agha Ukraine n'afọ 2014 gaa n'ihu ruo n'ime mmeri ikpeazu nke Putin na Russia.

Amaokwu nke iri na otu bu ule a na-ahụ anya nke na-eru ngwucha ya n'ime ikpe maka Okpukperechi Adventist n'ozuzu ya, ma kwa maka ndi ahụ nabatara ihè nke 9/11 na obibia nke ahuhu nke ato, ma nke kachasi, ọ bu maka ndi a ga-aju ajuru n'ihu ihè nke amuma nke e mepere nke nta nke nta kemgbe Julai nke afọ 2023.

A hapuru idu-nsọ nke Adventism n'afọ 1989, dika omumu Kraist n'oge amuma ahụ na-egosi n'onnyinyo. N'oge baptizim Kraist, Ọ malitere ikpo ndi na-eso uzo, ndi bu "ntala" nke Nzuko Kraist, si otu a na-anochi anya 9/11, mgbe, site n'ibiarute nke Islam di ka ahuhu nke ato, Onyenwe anyi duuru ndi Ya laghachi n'uzo ochie Jeremaja, ndi na-anochi anya ntala nke Adventism. N'ubochi 9/11, ikpe nke ndi di ndu malitere na ulo Chineke, ma Adventism juru ihè nke mmuo-ozu nke Mkpughe iri na asato n'ezie dika ndi Juu juru Jizos dika Mesaja. Ndi ahụ nabatara ihè nke mmuo-ozu nke Mkpughe iri na asato ka e mesiri nwara site n'ihere nke July 18, 2020.

N'ọnwa Julai nke afọ 2023, ihè nke Daniel isi nke iri na otu, amaokwu nke iri na otu, na-akowaputa ahiri mpuga nke eziokwu di ugbo a. E meghere ihè ahụ nke mmezu amuma mpuga a huru n'amaokwu nke iri na otu nke Daniel isi nke iri na otu nye ndi amaghi nwanji ndi a kpolitere n'onwu n'amaokwu nke iri na otu nke Mkpughe isi nke iri na otu. Mkpughe na-akowaputa akuko ime nke Daniel na-emepe dika akuko mpuga.

Ndi ahụ tulere ihè ahụ e meghere malite n'ọnwa Julai nke afọ 2023 na-anochi anya otu mmadu abuo di iche iche, n'ihu na e nweelari ndi ufodu bu ndi gara ije onu n'oge e mesiri Julai, 2023, ma ha adikwaghi eje ije onu. Ikpe ahụ na-aga n'ihu n'uzo nwayoo nwayoo, ma malite na 9/11 e nyere uka Seventh-day Adventist "oge icheghari" n'ihu iju ha juru "ukpuru nkowa amuma nke Miller na ndi ya na ya so nakweere," nke ha nogidere na-aju n'uzo na-aga n'ihu malite na 1863. Malite na 9/11 ruo Julai 18, 2020 e nyere uka Seventh-day Adventist ohere ikpeazu ya icheghari, ma n'oge ahụ a nwara ndi ahụ sonyere na nkwsa Nashville nke 2020. N'ọnwa Julai, a na-anochi anya usoro ikpeazu nke idi ocha site n'amaokwu nke iri na otu nke isi nke iri na otu n'akwukwo Daniel na Mkpughe.

O bu n'ime usoro nnwale a ka e mezuru nnwale nke abuo n'ime nnwale ato ahụ. Nnwale nke abuo bu nnwale a na-ahụ anya, nke nnwale aguu bu ya uzo, ma nke na-akwusi na nnwale nke ato, nke, n'adighi ka nnwale abuo mbu ahụ, bu nnwale litmus. Mgbe umu agboghoh-amaghi nwoke ahụ tetara n'etiti abali n'oku a kporo, "Lee, Nwoke-alu nwanji ohuru ahụ na-abia," otu otu nwere mmanu di mkpa, nke ozo kwa efuola. Ndi Millerite mezuru kpomkwem ahumahu a, ma site n'ime nke a ha gosiputara nghota banyere ma ahiri amuma nke mputa ma nke ime.

Mgbe ha kwusara ozi nke mmuo ozi nke abuo site n'ikowa uka Protestant ndi dara ada dika umu nwanji Babilon, ha na-ekwusa ozi nke di n'ezidi ahumahu ha. Ka ha wee nwee ike ikwusa ozi nke Mkpughe Etiti Abali, ha buru uzo choo ihu onwe ha dika umu agboghoh-amaghi nwoke ndi nowo n'oge nchere. N'amaokwu nke iri na otu nke ma Daniel ma Mkpughe isi nke iri na otu, e mepere ozi ndi di n'ime na ndi di n'ezidi dika eziokwu di ugbo a kemgbe Julai nke afọ 2023.

N'isi nke mbu nke Daniel, ule nke abuo nke a na-ahụ anya bu mgbe ha huru na ihu Daniel na ndi ikom ato ahụ di mma kariya, na ahụ ha juru kariya n'"odidi anya" kariya ndi riri nri Babilon. N'isi nke abuo, a na-anochi anya ule a na-ahụ anya ahụ dika ule amuma nke na-achọ ka a kwaaa ozi zoro ezo nke oma, nke e mechara gosi na o bu oiyi nke alaeze di iche iche nke amuma Bible. Isi nke mbu, nke abuo, na nke ato nke Daniel na-anochi anya mmuo-ozi mbu, nke abuo, na nke ato nke Mkpughe iri na anọ.

Mmuo-ozi nke abuo nke Mkpughe iri na anọ na-ekwu banyere ozi nke mpuga n'akuko ihe mere eme nke ndi Millerite, ma isi nke abuo nke Daniel nwekwara ike ikwu banyere ahiri nke mpuga site n'onnyinyo nke anu ohia nke akuko ihe mere eme amuma. Nnwale a na-ahụ anya n'isi nke mbu dabeere na Daniel na ndi ikom ato ahụ a guru n'etiti ndi kwesiri nsopuru, ya mere o bu ahiri nke ime. Ahiri amuma nke mpuga na nke ime, dika e si anochi ha anya site na ntunyere nke isi Daniel otu ruo ato na ndi mmuo-ozi ato nke Mkpughe iri na anọ, na-emeputa akaebe ozo nye ozi mmuo-ozi nke abuo dika e mezuru ya n'etiti ndi Millerite.

Ndị Millerite kwusara ozi abụọ—nke mpụga na nke ime—mgbe ha mezuru nkwusa nke Mkpu Etiti Abalị. Ozi ha nke mpụga bụ ozi mmụọ ozi nke abụọ nke Mkpughe iri na anọ, si otú a na-ejikọta ozi ndị Millerite kpomkwem na mmụọ ozi nke abụọ na oiyi nke Daniel abụọ. Oiyi ahụ na-anọchi anya alaeze ndị mpụga nke amụma Akwukwọ Nso, site na Babilon nkịtị ruo Babilon nke oge a, nke na-abia na njedebe ya n’oge mmechi nke ohere nnwale mmadụ. Ndị Millerite na-ejikọkwa ọzọ na ozi mpụga nke Babilon. Nnwale anya Daniel dabere n’ihe oriri nke o hōrō iri, ma mmụọ ozi mbụ nke Mkpughe iri, onye si n’eluigwe rịdata ma debe otu ụkwụ n’elu ụwa, nke ọzọkwa n’elu oke osimiri, nwere obere akwukwọ emeghe, nke e nyere Jōn iwu ka o rie. A na-anọchi anya mmụọ ozi mbụ ahụ site n’aguụ iri nri, nnwale anya esokwa ya. Nnwale anya ahụ gūnyere ahiri ime na ahiri mpụga nke eziokwu.

Amaokwu nke iri na otu nke Daniel iri na otu, n’idaba n’usoro ya na amaokwu nke iri na otu nke Mkpughe iri na otu, na-anọchi anya ule anya nke akukụ abụọ. Ule ahụ na-eru njedebe ya n’ule litmus, mgbe ụmụ agboghō-amaghị nwoke ahụ na-egosiputa ma ha nwere mmanụ ma ọ bụ na ha enweghị ya. Ngosiputa ahụ na-eme kpomkwem tupu mmechi nke oge amara n’iwu Sōnde dī na United States. Mmechi nke oge amara n’iwu Sōnde ka e ji Oktoba 22, 1844 mee ụdị ya. Kpomkwem tupu Oktoba 22, 1844, na Ogoost 17, 1844, ndị Millerite buru ozi ahụ dika ebili mmiri ukwu gafee ụsọ oké osimiri ọwụwa anyanwụ nke United States.

Afọ 1989 bụ oge ọgwugwu, mgbe e meghere akwukwọ Daniel; ma mgbe ọ bula e meghere akwukwọ Daniel, a na-enwekari mmụba nke ihe omuma nke na-amiputa igwè abụọ nke ndị na-eefe ofufe. Afọ 1989 bụ nke mbụ n’ime akara ụzọ ule atọ ahụ, dika e gosiri ya n’ụdị nnochianya site n’obibia nke mmụọ-ozi mbụ na 1798. Mgbe mmụọ-ozi mbụ ahụ rịdatara n’Ogoost 11, 1840, ọ nochiri anya n’ụdị nnochianya mmụọ-ozi nke Mkpughe iri na asatọ ka ọ na-arịdata na 9/11. Nkuda mmụọ mbụ n’akukọ ihe mere eme nke ndị Millerite gosiri obibia nke mmụọ-ozi nke abụọ ma nochikwaa July 18, 2020 n’ụdị nnochianya, na mmalite nke oge echere. Ndị Millerite ji nwayọọ nwayọọ tetakwa n’ozi nke mmụọ-ozi nke abụọ nakwa n’eziokwu na ha bụ ụmụ agboghō na-amaghị nwoke ahụ dī n’ilu banyere ụmụ agboghō iri ahụ na-amaghị nwoke. E tetara ha kpamkpam na nzukọ omuma okwukwe Exeter n’Ogoost nke 1844. E tetara puku narị anọ na iri anọ na anọ ahụ n’July 2023 mgbe ozi nke Mkpu Etiti Abalị malitere imeghe nke nta nke nta.

Oge nchere ahụ gwasiri n’ebe ndị Millerite nọ na Exeter, dika ọ gwasiri n’ulo ezinaulo Lazaros mgbe Jizos kpolitere Lazaros n’onwu ka ọ buru omume ikpeazu nke ji okpueze kpuchie ozi Kraist, mgbe Lazaros ghoro “akara” nke ozi Ya. Mbilite n’onwu Lazaros na-akara njedebe oge nchere ahụ, na ikwuchi akara nke ndị Chineke. Nbata Mmeri ahụ sochirinụ nochiri anya ikwusa ozi Mkpu Etiti Abalị n’akukọ ihe mere eme ndị Millerite. Isiokwu nke amaokwu nke iri na otu nke Daniel isi nke iri na otu bụ iri elu na odida nke eze ndida, ọ na-edugakwa n’agha Panium n’amaokwu nke iri na atọ ruo nke iri na ise. Amaokwu ndi ahụ bụ nnwale mkpebi nke a na-etinye akara n’egedege ihu ndi ikom na ndi inyom a ga-ebuli elu dika okoloto n’amaokwu nke iri na isii.

Amaokwu nke iri na ise mezuru n’Agha Panium, nke kwekorọ na nleta Kraist gara Sesaria Filipai. N’ebe ahụ na Sesaria Filipai, Kraist gbanwere aha Saimon Baa-jona ka ọ buru Pita, nke gosiri ikpakoba akara nke puku narị na iri anọ na anọ. Site n’oge ahụ gaa n’ihu, e mepere ndi na-eso ụzọ ụzọ nye ihè nke obe ahụ na-abia n’oge na-adighi anya. Mgbe Kraist gbanwere aha Saimon ka ọ

bụrụ Pita kpomkwem tupu obe ahụ, o kwekorọ na ule litmus nke Exeter na Lazaros, nke duru ụzọ banye n'Ọbịbịa Mmeri n'ime Jerusalem. Nzukọ ogige Exeter site n'ụbọchị iri na abụọ ruo n'ụbọchị iri na asaa nke Ogoost na-anọchi anya itokwu ikpezụ n'eziokwu tupu ịma jijiji ahụ nke bụ ala oma jijiji nke iwu Sonda n'isi nke iri na otu nke Daniel na Mkpughe.

“Orụ ahụ dị na Battle Creek dika n'otu usoro ahụ. Ndị ndu nọ n'ụlọ mgbake ahụ agwakotawo onwe ha na ndị na-ekweghị ekwe, na-anabata ha n'ụlọ nzukọ ha, n'ụzọ ka ukwuu ma ọ bụ nke nta, ma ọ dị ka ịga arụ orụ ka anya ha mechiri emechi. Ha enweghị nghota iji hụ ihe ga-adakwasị anyị n'oge ọ bụla. E nwere mmụọ nke ịda mba n'obi, nke agha na iwufu obara, mmụọ ahụ ga na-abawanye ruo n'ókè ngwucha nke oge. Ozugbo e mere ka e mechie akara n'egedege ihu ndị nke Chineke—ọ bughị akara ma ọ bụ ihe ịrịba ama ọ bụla a pụrụ ihu, kama ọ bụ iguzosi ike n'eziokwu, ma n'uche ma n'ime mmụọ, nke mere na a pughị ime ka ha kpagharia—ozugbo e mechiri ndị nke Chineke akara ma kwadebe ha maka ịma jijiji ahụ, ọ ga-abia. N'ezie, ọ amalitelari ugbu a. Ikpé Chineke dị ugbu a n'elu ala, iji nye anyị ido aka ná ntị, ka anyị wee mata ihe na-abia.” Manuscript Releases, olu 10, 252.

E ji nnochianya nzoro akara nke nari puku otu na iri anọ na anọ site n'ogbako-uloikwuu Exeter, Kraist igbanwe aha Sajmon ka ọ bụrụ Pita, na mbilite n'onwu nke Lazaros. Mbilite n'onwu ahụ na-anochi anya mbilite n'onwu nke ndị amà abụọ ahụ n'Akwukwo Mkpughe isi nke iri na otu. Amaokwu nke iri ruo nke iri na isii na-anochi anya akuko ihe mere eme zoro ezo nke amaokwu nke iri anọ. Mwepu nke mkpuchi n'akuko ihe mere eme zoro ezo nke amaokwu nke iri anọ malitere n'ime mmezu ya n'akuko ihe mere eme nke amaokwu nke iri na otu na agha Ukraine. Site na Julai nke afọ 2023, akuko ihe mere eme ahụ zoro ezo anowo n'usoro a na-emepe ya site n'Odum nke ebo Juda.

Mgbe a kpolitere ndị na-azọ okwa ka ha bụrụ ndị otu nari puku na iri anọ na anọ n'amaokwu nke iri na otu nke Mkpughe isi nke iri na otu, ule amuma a na-ahụ anya nke a ghaghị imeri tupu oge amara emechie na iwu ụbọchị Sonda, nke Nwannaanyi White na-akowa dika ule nke oiyi anu ohia ahụ, malitere.

“Onyenwe anyị egosila m nke oma na a ga-akpu ihe oiyi nke anu ohia ahụ tupu oge amara emechie; n'ihia na ọ bụ ya ga-abu nnukwu ule nye ndị nke Chineke, nke a ga-esi kpebie odinihu ebighi ebi ha. Onodu unu bu udi ngwakota juru n'ihe na-adabaghị n'otu nke mere na ọ bụ nani mmadu ole na ole ka a ga-eduhie.”

“N'Akwukwo Mkpughe 13, e gosiputara isiokwu a n'uzo doru anya; [Mkpughe 13:11–17, e hotara].”

“Nke a bu ule nke ndi nke Chineke ga-enwe tupu e mechie ha akara. Ndi niile gosiputara iguzosi ike n'ihe ha nye Chineke site n'idebe iwu Ya, ma ju inakwere ubochi izu ike ugha, ga-eso n'okpuru okoloto nke Onyenwe anyi Chineke Jehova, ha ga-anatakwa akara nke Chineke di ndu. Ndi na-arara eziokwu nke si n'elugwe nye ma nabata ubochi izu ike nke Sunday, ga-anata akara nke anu ohia ahụ.” Manuscript Releases, volume 15, 15.

A na-emepe akara amuma nke mpuga n'akuko ihe mere eme nke amaokwu nke iri na otu nke Daniel iri na otu, a na-emeputakwa akara nke ime n'Mkpughe isi nke iri na otu amaokwu nke iri na

otu. Akara nke mpuga na-egosi otú e si emeputa onyinyo nke anụ ọhịa ahụ, nke na-anọchi anya njikọta nke ụka na ọchịchị, ebe ụka nọ n'ọnọdụ ichikwa mmekọrịta ahụ, n'oge ikpe nke ndị dị ndụ. Akara nke ime na-egosi otú e si emeputa onyinyo nke Kraịst, nke na-anọchi anya njikọta nke ịdị Chineke na ọdịdị mmadụ, n'oge ikpe nke ndị dị ndụ.

Mmeghari nke mmelite nke mmụọ ozi nke atọ na nke puku narị anọ na iri anọ na anọ bidoro n'oge ọgwụgwụ na 1989, dika e gosiri ya n'amaokwu nke iri nke Daniel iri na otu. Mmezụ zuru oke nke Daniel isi nke iri na abụọ wee malite.

O wee si, Gaa ụzọ gi, Daniel: n'ihu na e mechiri okwu ndị a ma kaa ha akara ruo oge ọgwụgwụ. A ga-eme ka ọtụtụ dī ọcha, mee ha ka ha dī ọcha dika ọcha, a ga-anwakwa ha; ma ndị ajọ omume ga-eme ihe ọjọọ: ọ dighikwa onye ọbuna n'ime ndị ajọ omume ga-aghota; ma ndị amamihe ga-aghota. Daniel 12:9, 10.

Amaokwu nke iri nke isi nke iri na otu na-anọchi anya mmalite nke “usoro ime ka mmadụ dī ọcha” nke mmụọ ozi mbụ nọchiri anya ya dika ịtụ egwu Chineke. Amaokwu nke iri na otu na nke iri na abụọ na-anọchi anya ebe e mere puku narị na iri anọ na anọ ahụ ka ha buru ndị ọcha. Akwukwọ Zekaraya na-akowaputa ahumahu ahụ.

O gosiri m Joshua, onye-nchụ-àjà ukwu, ka o guzo n'ihu mmụọ-ozi nke Onyenwe anyị, Setan kwa guzo n'aka nri ya imegide ya. Onyenwe anyị wee si Setan, Ka Onyenwe anyị baara gi mba, O Setan; ee, ka Onyenwe anyị, onye hōrōworo Jerusalem, baara gi mba: ọ bughị nke a nkụ a doputara n'okụ? Ma Joshua yi uwe ruru arụ, guzo n'ihu mmụọ-ozi ahụ. O wee zaa, gwa ndị ahụ guzo n'ihu ya, si, Wepunụ ya uwe ruru arụ ndị ahụ. O wee si ya, Lee, emeela m ka ajọ omume gi si n'ebe ị nọ gafee, m ga-eyikwakwa gi uwe ọzọ. M wee si, Ka ha kpube okpu isi mara mma n'isi ya. Ya mere, ha kpukwasiri ya okpu isi mara mma n'isi, wee yikwaa ya uwe. Mmụọ-ozi nke Onyenwe anyị kwa guzo nso. Zekaraya 3:1–5.

A na-emezu akukụ Akwukwọ Nso a n'orụ ikpeazu nke Kraịst dika Onye Nnukwu Nchụàjà, ọ na-anọchikwa akara nke puku mmadụ otu narị na iri anọ na anọ ahụ.

“Ọhụ Zechariah huru gbasara Joshua na Mmụ-ozi ahụ na-emetuta n'uzọ puru iche ma dī ike ahumahu nke ndị nke Chineke n'oge mmechi nke nnukwu ụbọchị mkpuchi mmehie. N'oge ahụ, a ga-ebute nzuko fodorunụ ahụ n'oké onwunwa na nkpagbu. Ndị na-edebe iwu Chineke na okwukwe nke Jisọs ga-enwe mmetuta nke iwe dragon ahụ na ndị agha ya. Setan na-agu uwa dika ndị ọ na-achị; o nwetawokwa ọchịchị ọbuna n'ebe ọtụtụ ndị na-ekwu na ha bụ Ndị Kraịst nọ. Ma lee, e nwere obere igwè mmadụ nọ ebe a ndị na-eguzogide ọchịchị kachasi elu ya. Ọ buru na o nwee ike ihichapụ ha n'elu uwa, mmeri ya ga-ezu oke. Dī ka o si metuta mba ndị ọgọ mmụọ ka ha bibie Izrel, otu a kwa n'oge na-adighi anya ọ ga-akpalite ike ọjọọ nke uwa ka ha bibie ndị nke Chineke. A ga-achọ ka mmadụ nye nrubeisi nye iwu mmadụ n'imebi iwu Chineke.” Prophets and Kings, 587.

“The mmechi nke ụbọchị ukwu nke mkpuchighi mmehie” bụ ikà akara, nke mbụ, nke puku narị otu na iri anọ na anọ ahụ, nke a ga-esochi ya mgbe e mesiri site n'ikà akara umu Chineke ndi ọzọ nọ ugbu a na Babilon.

“Dịka ndị nke Chineke na-eme ka mkpuru obi ha diriri n’ahuhu n’ihu Ya, na-ariosi ike maka idi ocha nke obi, e nyere iwu ahụ, ‘Wepuru uwe ruru aru ahụ,’ a gwakwara okwu ndi na-agba ume, ‘Lee, emeela m ka ajo omume gi si n’ebe i no puo, m ga-eyekwa gi uwe mgbanwe.’ Zekaraia 3:4. E tinyere uwe mwuda na-enweghi ntupo nke ezi omume Kraist n’ahu umu Chineke ahụ a nwalere, a nwara, ndi kwesiri ntukwasị obi. A yikwasiri ndi foduru ahụ a ledara anya uwe di ebube, ka a ghara imeru ha ozo site n’ire ure nke uwa. A na-edebe aha ha n’akwukwo nke ndu nke Nwa Aturu, e debanyere ha n’etiti ndi kwesiri ntukwasị obi nke ogbo niile. Ha eguzogidela aghugho nke onye nduhie; emeribeghi ntukwasị obi ha site n’uzu agwo ukwu ahụ. Ugbu a, ha no na nchebe ebighi ebi puo n’aghugho nile nke onye onwunwa ahụ. E buferere mmehie ha n’ebe onye malitere mmehie no. E dobere “okpu isi mara mma” n’isi ha.”

“Mgbe Setan no na-akwalite ebubo ya, ndi mmuo ozi di nsọ, ndi a na-adighi ahụ anya, no na-agaghari n’iru na n’azu, na-etinye akara nke Chineke di ndu n’ahu ndi kwesiri ntukwasị obi. Ndi a bu ndi na-eguzo n’Ugwu Zaijon ha na Nwa Aturu ahụ, ebe e dere aha Nna ya n’egedege ihu ha. Ha na-abu abu oheru ahụ n’ihu ocheeze ahụ, abu ahụ nke o dighi mmadu puru imuta ma e wezuga otu nari puku iri ano na ano ahụ ndi e si n’uwa gbaputa. ‘Ndi a bu ndi na-eso Nwa Aturu ahụ ebe o bua O na-aga. Ndi a ka e si n’etiti mmadu gbaputa, ka ha buru mkpuru mbu nye Chineke na nye Nwa Aturu ahụ. A hughikwa aghugho n’onu ha: n’ihi na ha enweghi ntupo n’ihu ocheeze Chineke.’ Mkpughe 14:4, 5.”

“Ugbu a ka mmezu zuru ezu nke okwu ndi ahụ nke Muo-ozu kwuru erutela: ‘Nuru ugbu a, gi Joshua, nnukwu onye nchujà, gi na ndi ibe gi ndi no odu n’ihu gi: n’ihi na ha bu ndi a na-eju anya n’ihi ha: n’ihi na, lee, Aga m eme ka Ohu M, Alaka ahụ, puta.’ Zekaraia 3:8. E kpughere Kraist dika Onye mgbaputa na Onye ntọhapu nke ndi Ya. Ugbu a n’ezie ka ndi foduru buru ‘ndi a na-eju anya n’ihi ha,’ dika anya mmiri na mmechuihu nke njem ala ozo ha na-enye ohere nye onu na nsopuru n’ihu Chineke na Nwa Aturu ahụ. ‘N’ubochi ahụ ka alaka nke Onyenwe anyi ga-adi mma ma di ebube, mkpuru nke ala ga-adikwa mma nke ukwu ma maa mma nye ndi gbapuru n’Izrel. O ga-erukwa, na onye a hapuru na Zaijon, na onye foduru na Jerusalem, ka a ga-akpo onye nsọ, obuna onye o bua e dere aha ya n’etiti ndi di ndu na Jerusalem.’ Aizaya 4:2, 3.” Prophets and Kings, 591, 592.

Ikpa akara bu nzokwu nke abuo nke okwu ahụ Daniel kwuru, “e sachapu ha, mee ka ha di ocha, ma nwaa ha.” Amaokwu nke iri na otu na nke iri na abuo na-akwaputa mbilite ikpezu na odida Russia, bu eze amuma nke ndida, nke na-ebute Agha Panium di n’amaokwu nke iri na ato ruo nke iri na ise. Mgbe otu nari puku na iri ano na ano wepuru uwe ha ruru aru site n’aka Kraist n’oge mmechi nke ihe omume nke ubochi ukwu nke mkpuchi mmehie, ha na-anata “okpu isi mara mma,” nke bu nkwalite Daniel ka o buru onye ochichi nke ato, ya na uwe uhie obara na agbu olaedo. Nke ahụ bukwa onyinye Josef nke agbu olaedo, nkwalite ya ka o buru onye ochichi nke abuo, na onyinye mgbaaka eze. “Mgbaaka” ahụ na-anochi anya akara eze nke onye ochichi ji ado akara eze n’iwu ya.

Daraios ji akara eze ya mechie olulu ahụ ebe e tinyere Daniel n’etiti odum.

Mgbe ahụ eze nyere iwu, ha wee kpota Daniel, tuba ya n’olulu odum. Ugbu a eze kwuru si Daniel, Chineke gi, onye i na-ejere ozi mgbe niile, o ga-azoputa gi. E wee kpota nkume, togbo

ya n'ọnụ olulu ahụ; eze wee jiri akara mkpisi-aka ya nke onwe ya, na akara mkpisi-aka nke ndi isi ya, kaa ya akara; ka ebumnuche ahụ ghara ịgbanwe banyere Daniel. Daniel 6:16, 17.

Okwu Hibru a sughariri di ka "mgbaaka akara" bu H5824 n'akwukwo Strong's, ma e si n'okwu mgborogwu kwekoru na H5823 weputa ya; nke putara mgbaaka akara (di ka nke a piri api). Joshua n'ihu mmuo ozi ahụ, Daniel n'ime olulu odum, Josef n'ihu Fero, na-anochi anya ikachi akara nke otu nari puku iri anọ na anọ ahụ, nke bu ule nke abuo n'ime Daniel iri na abuo, ebe ndi e meworo ka ha di ocha, a na-emezikwara ha ka ha "di ocha," tupu e "nwaa" ha. A na-anochikwa ahiri ndi a anya site na "Zerubbabel," "nwa Shealtiel."

N'ubochi ahụ, ka Jehova nke ndi agha kwuru, ka M ga-ewere gi, Zérubabel, ohu M, nwa Shealtiel, ka Jehova kwuru, ma mee gi ka i buru mgbaaka-aka-eze: n'ihia na ahoputara m gi, ka Jehova nke ndi agha kwuru. Hegai 2:23.

Zerubbabel putara mkpuru nke Babilon, nna ya bukwa Shealtiel, nke putara "a rioro n'aka Chineke." Zerubbabel nochiri anya ozi mmuo ozi nke abuo nke na-akpo mkpuru nke Babilon bia n'igwe aturu Chineke n'ubochi ikpeazu. A na-ejikota akuku nke "ekpere" na nari puku mmadu otu nari na iri anọ na anọ ndi na-akpoputa mkpuru ikpeazu nke Babilon, n'ihia na mweghachi ahụ na-eme naani site n'ekpere.

"Ntuteghachi nke ezi nsopuru Chineke n'etiti anyi bu mkpa kasinu, burukwa nke kacha di ngwa n'ime mkpa anyi niile. Ichọ nke a kwesiri ibu oru mbu anyi. A ghaghị inwe mgbalị siri ike iji nweta ngozi nke Onyenwe anyi, o bughị n'ihia na Chineke adighi njikere inye anyi ngozi Ya, kama n'ihia na anyi adighi njikere inata ya. Nna anyi nke eluigwe di njikere karia inye ndi na-ario Ya Mmuo Nso Ya, karia ka ndi nne na nna nke uwa si di njikere inye umu ha ezi onyinye. Ma oru anyi bu, site n'ikwuputa mmehie, iweda onwe anyi ala, ncheghari, na ekpere siri ike, imezu onodu ndi ahụ nke Chineke kwere nkwa na n'elu ha ka O ga-enye anyi ngozi Ya. Ekwesiri itu anya ntuteghachi naani dika nzaghachi nye ekpere. Mgbe ndi mmadu no n'uzo di otu a na-enweghi Mmuo Nso nke Chineke, ha apughị ighota uru nkwsa Okwu ahụ bara; ma mgbe ike nke Mmuo ahụ meturu obi ha aka, mgbe ahụ okwu ndi e kwuru agaghị abụ ndi na-enweghi mmetuta. N'ibu ndi nduzi nke nkuzi nke Okwu Chineke, tinyere ngosiputa nke Mmuo Ya, n'ime omume nke ezi amamihe, ndi na-abia nzuko anyi ga-erite ahumahu di oké onu ahia, ma laghachiri n'ulo, ha ga-adị njikere iweta mmetuta di mma nke na-eweta ahuike."

"Ndi ochie ndi bu okoloto ahụ maara ihe o putara ilu ogu na Chineke n'ekpere, na inu uto iwusa nke Mmuo Ya. Ma ndi a na-apu n'ebe ihe omume na-eme; onyezi ka na-ebili iwere onodu ha? Olee otu o di n'ebe ogbo na-ebili elu no? E cheghariri ha nye Chineke? Anyi o tetaara oru a na-eme n'ebe nso nke eluigwe, ka anyi na-eche ka ike ufodu na-amanye mmadu bjakwasị uka tupu anyi eteta? Anyi o na-atu anya ihu ka a mee ka uka dum dighachi ndu? Oge ahụ agaghị abia mgbe o bula."

"E nwere ndi no n'ime nzuko choochi ndi a gbanweghi agbanwe, ndi agaghikwa esonye n'ekpere siri ike nke na-enweta mmeri. Anyi aghaghị ibido oru a n'otu n'otu. Anyi aghaghị ikpe ekpere karia, ma kwuo okwu obere. Ajo omume juputara ebe nile, a ghaghikwa ikuziri ndi mmadu ka ha ghara inwe afọ ojuju n'udi nsopuru Chineke na-enweghi mmuo na ike ya. O buru na anyi etinye uche anyi n'ichocha obi nke onwe anyi, n'iwepu mmehie anyi, na n'idozi

ọchịchọ ọjọọ anyị, mkpuru obi anyị agaghị ebuli onwe ha elu n'ihe efu; anyị ga-enwe enweghị ntụkwasị obi n'onwe anyị, ebe anyị na-enwe echiche na-adigide adigide na izuru oke anyị sitere n'aka Chineke.” Selected Messages, book 1, 121, 122.

A na-edobe akara-uzo nke ekpere n'akwukwo Daniel, nke na-akowa ekpere iji ghotu ozi nke mpuga n'isi nke abuo, nakwa ekpere iji mezuo ozi nke ime nke e gosiputara n'isi nke itoolu. Zerubbabel na nna ya Shealtiel nochiri anya ikpuchisi akara nke puku mmadu nari otu na iri anọ na anọ n'ule nke abuo, nke bu ule anya nke onyinyo nke anu ohia ahụ, nke bukwa ule ime nke e nochiri anya ya na Mkpughe isi nke iri na otu, amaokwu nke iri na otu, nakwa ule mpuga nke e nochiri anya ya na Daniel isi nke iri na otu, amaokwu nke iri na otu.

Anyị ga-aga n'ihu itule amaokwu nke iri na otu n'isiokwu na-esonu.